

РЕШЕНИЕ

№ 5558

гр. София, 01.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Г СЪСТАВ, в публично заседание на единадесети октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Татяна Димитрова

Членове: Румяна М. Найденова
Гюлсевер Сали

при участието на секретаря Алина К. Тодорова
като разгледа докладваното от Румяна М. Найденова Въззивно гражданско дело № 20221100509354 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 258-273 ГПК.

С решение № 7241 от 28.06.2022г., постановено по гр. дело № 20211110172097/2021 г. по описа на СРС, 174 състав са отхвърлени като неоснователни предявени иски с правно основание чл. 410 КЗ и чл. 86 ЗЗД срещу Столична община за заплащане на сума в размер на 1751,72 лв., представляваща изплатено по застраховка „Каско+“ обезщетение за застрахователно събитие, настъпило на 13.01.2017 г. в гр. София, на бул. „България“, в посока кв. Бояна, в близост до спирката на метростанцията, с включени 10 лв. ликвидационни разходи, ведно със законната лихва от датата на предявяване на иска 16.12.2021 г. до окончателното изплащане на вземането, както и сумата в размер на 533,83 лв., представляваща мораторна лихва за забава за периода от 17.12.2018г. до 15.12.2021г. за имуществени вреди, заедно със законната лихва върху посочената сума за периода от 01.12.2016г. до 05.11.2021 г.

Решението е обжалвано от ЗАД „А.“ АД. Във въззивната жалба се излагат подробни съображения, че решението е неправилно, незаконосъобразно, необосновано, постановено в несъответствие със събраните доказателства. Моли се решението да бъде отменено, а предявените иски да бъдат изцяло уважени, като се присъдят направените пред двете инстанции разноски.

В установения от закона срок, въззиваемият - Столична община, е депозирал отговор на въззивната жалба. В него се излагат съображения за неоснователност на въззивната жалба. Моли се решението на районен съд да бъде потвърдено, като му бъдат присъдени сторените пред въззивната инстанция разноски.

Софийски градски съд, като обсъди събраните по делото доказателства, становищата и доводите на страните, съгласно разпоредбата на чл.235, ал.2 ГПК, намира от фактическа и правна страна следното:

Жалбата е подадена в срока по чл.259, ал.1 ГПК и е процесуално допустима, а разгледана по същество - основателна.

Първоинстанционното решение е валидно и допустимо, налице е постановен диспозитив в съответствие с мотивите на решението. При произнасянето си по правилността на решението съгласно чл.269, изр. второ от ГПК и задължителните указания, дадени с т. 1 от ТР № 1/09.12.2013 г. по т.д. № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС, въззивният съд е ограничен до релевираните във въззивната жалба оплаквания за допуснати нарушения на процесуалните правила при приемане за установени на относими към спора факти и на приложимите материално правни норми, както и до проверка правилното прилагане на релевантни към казуса императивни материално правни норми, дори ако тяхното нарушение не е въведено като основание за обжалване.

По същество постановеното от СРС решение е неправилно. За да постанови решението си, районният съд е приел, че не може да направи извод, че е спазена задължителното законово изискване за писмена форма на застрахователния договор при наличието на подпис само за застрахователя и липса на подпис от страна на застрахован. Не може да се направи извод за сключен застрахователен договор и от събраните по делото гласни доказателствени средства поради неспазена правна форма. Поради изложеното, според СРС не може да се направи еднозначно заключение за наличието на валидно сключен договор за имуществено застраховане между ищеца и собственика на увредения автомобил.

Искът е с правно основание чл. 410 от КЗ – /която разпоредба се явява приложимо право в настоящия случай/. Встъпването в правата на увреден от страна на застраховател, който го е обезщетил в изпълнение на поети с договор за имуществено застраховане задължения, се обуславя от установяването на три групи факти: 1/ наличието на валиден договор за имуществено застраховане между увреденото лице и застрахователното дружество /ищец/; 2/ заплащане на застрахователното обезщетение от страна на дружеството-ищец, както и какъв е размерът на дължимото обезщетение; 3/ предпоставките по чл.49 от ЗЗД - вреди; тези вреди да са причинени от лице, на което отговорният по чл. 49 от ЗЗД е възложил работа; вредите да са причинени вследствие противоправно деяние /бездействие/ при или по повод на възложената работа; причинителят да е действал виновно.

Първият спорен въпрос е налице ли е валиден договор за имуществено застраховане между увреденото лице и застрахователното дружество. Именното обстоятелство СРС е приел за недоказано, поради което е отхвърлил предявения иск.

За да установи наличието на валиден договор, жалбоподателят е представил застрахователна полица, неподписана от застрахования, както и квитанция за платена първа вноска по договора. От събраните по делото доказателства се установява, че застрахованият е подал уведомление декларация за щета, а след извършен ремонт, е заплатена сумата на сервиза, който го е осъществил. С отговора на исковата молба е оспорено наличието на застрахователно правоотношение, поради липсата на подпис в застрахователната полица. Във връзка с това оспорване жалбоподателят е бил задължен за представи оригинала на същата в първото по делото заседание. На 05.05.2022г. ищцовото дружество е депозирало

молба, с приложени към нея доказателства, като е посочило, че не може да представи полицата в оригинал, тъй като същата е била унищожена по силата на заповед № 8/31.01.2022г., издадена на основание чл. 47 от вътрешния правилник на ЗАД „А.“, породена от нуждата от площ за съхранение на документи. С молбата е представено досие по полица, представляващо извадка от счетоводната система на дружеството, от което е видно, че задължението за заплащане от потребителя на застрахователни вноски по полицата е изпълнено и същата е прекратена.

Молбата от 05.05.2022г. е била докладвана в първото по делото съдебно заседание, като процесуалният представител на въззиваемия изрично е посочил, че няма възражения по изложеното в цитираната молба и представените към нея доказателства.

Разпитаният по делото св. Н.Т. заявява, че подписът и почеркът в уведомлението за щета е негов. Към момента на ПТП бил в застрахователно правоотношение. Уведомил застрахователя за щетата и същата му била платена.

Договорът за застраховка на лек автомобил „Каско“ е вид имуществена застраховка, по силата на който застрахователят поема задължение срещу заплащане на застрахователна премия за заплати на застрахования застрахователно обезщетение при настъпване на определен риск. Съгласно разпоредбата на чл.411 КЗ, застрахователят встъпва в правата на застрахования, произтичащи от неправомерно увреждане, с плащане на застрахователното обезщетение. С встъпване на застрахователя в правата на увредения, той има правото да предяви иск срещу причинителя на вредата. Основателността на предявения иск е предпоставена от това по делото да бъде установено, че за застрахователя е възникнало регресно право, а именно сключен между застрахователя и увреденото лице застрахователен договор, действащ към датата на застрахователното събитие, настъпило застрахователно събитие, плащане от страна на застрахователя на застрахователно обезщетение. Съгласно императивната разпоредба на чл. 344 ал.1 КЗ, застрахователният договор се сключва писмено във формата на застрахователна полица или на друг писмен акт, а в чл. 345 КЗ е посочено и задължителното му съдържание. Предвидената в закона форма е за действителност, а не за доказването на сключения застрахователен договор. Представената по делото застрахователна полица има предвиденото в чл. 345 КЗ съдържание, но същата не носи подпис на страните, посочени в нея. Доколкото обаче застрахователният договор е търговска сделка, приложение намират правилата на ТЗ и в частност чл. 293, според който неспазването на законоустановената форма за действителност на търговска сделка не води автоматично до нейната нищожност. По аргумент от чл. 293 ал. 3 ТЗ, неспазването на формата за действителност може да доведе до нищожност на сключения договор само, ако има оспорване от страна по него. Страната по договора не може да се позовава на нищожност поради неспазване на формата, ако от поведението и може да се заключи, че не е оспорвала действителността на изявлението. Следователно и трето лице не би могло да оспорва валидността на застрахователния договор, ако от поведението на страните недвусмислено може да се направи извод за това, че те изпълняват поетите по него задължения.

В конкретния случай, от събраните по делото доказателства се установява, че двете страни по застрахователния договор са изпълнявали задълженията си, за уведомяване при настъпило застрахователно събитие, а така също и за плащане на застрахователно обезщетение, поради което нито една от тях не е оспорила действителността на застрахователния договор. Следователно и доколкото страните по застрахователното правоотношение не са оспорили действителността на застрахователния договор, сключен с процесната застрахователна полица, то и ответникът не може да се позовава на недействителност поради липса на форма. В тази връзка следва да бъдат съобразени и задължителните за съдилищата разяснения, дадени с т.2а от ТР №1/2018 г. на ОСТК на ВКС, според които липса на съгласие по смисъла на чл.26 ал.2 пр.2 ЗЗД, като основание за нищожност на застрахователния договор „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, не е налице в хипотезата на неправомен подпис от някоя от страните, поради което и правните последици на този вид недействителност няма да настъпят. Наистина формалното отсъствие на подпис в застрахователната полица, като несъобразено с императивното изискване за форма на застрахователния договор за застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, установено с чл. 344 ал. 1 КЗ, може да обективира и липсата на съгласие

за неговото сключване, но характерът на този договор на абсолютна търговска сделка и разпоредбата на чл. 343 ал. 2 КЗ, дават основание да се приеме, че в сочената хипотеза ще е приложимо правилото на чл. 293 ал. 4 ТЗ. Макар да се отнасят до действителността на застрахователния договор за застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, при липсата на положен подпис от някоя от страните, посочените разяснения на ВКС следва да намерят приложение и в настоящия случай, доколкото договорът за имуществено застраховане /„Каско на МПС“/ по правната си същност представлява абсолютна търговска сделка, към която приложение намира посочената разпоредба от ТЗ. Предвид изложеното, следва да се приеме наличието на валиден застрахователен договор по имуществена застраховка „Каско на МПС“ между ищцовото дружество и собственика на увредения при процесното застрахователно събитие лек автомобил.

Нещо повече, както беше посочено по – горе процесуалният представител на въззиваемия изрично е посочил, че няма възражения по изложеното в молбата от 05.05.2022г. и представените към нея доказателства. Същият не е оспорил досието по полица, представляващо извадка от счетоводната система на дружеството, от което е видно, че задължението за заплащане от потребителя на застрахователни вноски по полицата е изпълнено и същата е прекратена. Респективно липсват и доказателствени искания в тази връзка, напр. за ССЕ.

Ето защо, съдът приема, че е доказана първата предпоставка за уважаване на иска: наличието на валиден договор за имуществено застраховане между увреденото лице и застрахователното дружество. Видно от представените общи условия, настъпилото ПТП е покрит застрахователен риск.

От приетата по делото САТЕ и показанията на разпитания по делото свидетел се установява, че механизмът на настъпилото ПТП е именно описаният в исковата молба - попадане в необезопасена и несигнализирана дупка, находяща се на пътното платно, което става причина за увреждане на автомобила.

Ето защо, съдът счита, че вредите са причинени именно в следствие на противоправното бездействие на служители на Столична община, които са имали задължение да извършат съответното действие: ремонт на улицата или поне обезопасяване/сигнализация. Доколкото ответникът не обори презумпцията за вина, установена в чл. 45 ЗЗД, се приема, че причинителят е действал виновно.

ПТП-то е настъпило в гр. София, бул. „България“. Съгласно чл. 30, ал. 1 от ЗП ремонтът и поддържането на републиканските пътища са възложени на Агенция „Пътна инфраструктура“. По отношение на републиканските пътища в границите на урбанизираните територии, нормата на чл. 30, ал. 3 от ЗП /действаща към момента на настъпване на инцидента/ установява правилото, че Агенцията и общините осъществяват съвместно по взаимна договореност дейностите по изграждането, поддържането и ремонта им при условията и по реда, определен с правилника за прилагането на закона. Съгласно чл. 48, ал. 1 от ППЗП, агенцията осъществява дейностите по поддържане на републиканските пътища, включително и текущия ремонт, които са извън границите на урбанизираните територии и в платната за движение на републиканските пътища в границите на селата и селищните образувания. На основание чл. 48, т. 2, б. „в“ от ППЗП на общините са възложени същите дейности за републиканските пътища, които са в границите на градовете, а агенцията участва във финансирането на тези дейности.

На основание чл. 48, т. 2, б. „в“ от ППЗП на общините са възложени същите дейности за републиканските пътища, които са в границите на градовете, а агенцията

участва във финансирането на тези дейности.

Както беше посочено съгласно чл. 31 ЗДвП ремонтът и поддържането на общинските пътища /публична общинска собственост съгласно ЗОС/ са осъществява от общините. Съгласно чл.167, ал. 1 и ал.2, т.1 ЗДвП, службите за контрол, определени от кметовете на общините, контролират в населените места изправността на състоянието на пътната настилка, пътните съоръжения и пътната маркировка, като администрацията сигнализира незабавно за препятствията и ги отстранява във възможно най-кратък срок. Следователно, по силата на ЗДвП на Столична община е вменено задължение да стопанисва и поддържа улиците в гр. София, което включва и недопускането, съответно отстраняването на неравности по тях. Общината изпълнява тези дейности чрез служителите си или други лица, на които е възложила изпълнението на посочените задължения, като носи обективна гаранционно – обезпечителна отговорност при действията/бездействията на лицата, натоварени с извършването на възложената работа по поддръжката на улиците на територията на съответното населено място. Според даденото в т.3 от ППВС №4/30.10.1975г. разрешение, собственикът на вещта, отговаря по чл. 45 ЗЗД, съответно по чл. 49 ЗЗД при възможност за обезопасяване на вещта, ако това не е направено, като отговорността по чл. 50 ЗЗД е в случаите на невъзможност да се обезопаси вещта, в която хипотеза вредите са причинени от присъщите на вещта свойства. В настоящия случай, собственик на улицата, на основание чл.2, ал.1, т.2 ЗОС вр. пар.7, ал.1, т.4 от ЗМСМА е общината, която съгласно чл.11, ал.1 ЗОС, следва да я управлява с грижата на добрия стопанин, като е налице обективна възможност за обезопасяването на улицата. С оглед на това, че наличието на неравност на пътната настилка /дупка/, явяваща се причина за ПТП, е резултат от бездействието на длъжностните лица, на които СО е възложила изпълнението на очертаните по-горе задължения, която освен това е и собственик на улицата, при наличие на обективна възможност за обезопасяването ѝ, общината отговаря спрямо увреденото лице на основание чл.49 ЗЗД.

Налице е и причинна връзка между бездействието и настъпили щети в МПС-то, което се установява от свидетелските показания и приетата по делото САТЕ.

Неоснователни са възраженията на ответника, че не е установено дупката да е на пътното платно, поддържано от СО. Напротив – това се установява от свидетелските показания и от приетата по делото САТЕ, съгласно която шофирайки, свидетелят е попаднал в необезопасена и несигнализирана дупка, която се е намирала на пътното платно. По никакъв начин не се установяват твърденията на въззиваемия за съпричиняване.

По делото не се спори, че жалбоподателят е заплатил на собственика на увреденото МПС обезщетение за нанесените на МПС-то щети, а това се установява и от приложените по делото доказателства.

Следователно увреденият има срещу виновния водач вземане по чл.45, ал.1 от ЗЗД. Застрахователят /ищецът/ е встъпил в правата на увредения по силата на факта, че е платил обезщетение за причинените с деликта вреди и за него е възникнало регресно право срещу деликвента.

Относно размера на дължимото обезщетение законът се интересува от стойността на вредите по средната им пазарна стойност към момента на настъпването им. Обемът на отговорността при деликт се определя от закона – той е в размер на действително причинените вреди /чл.51, ал.1 от ЗЗД/, а обезщетението трябва да съответства на това, което уврежданият следва да разходва, за да възстанови предхождащото увреждането състояние. Следователно меродавни са средните пазарни цени, по които това възстановяване може да се извърши. Установено е по делото въз основа на цененото заключение на вещото лице по съдебната автотехническа експертиза, че стойността на ремонта, необходим за отстраняване повредите на лекия автомобил по средни пазарни цени, възлиза на 1741.72 лв., а с включени ликвидационни разноски в размер на 10 лв. - 1751.72 лв., поради което искът му следва да бъде изцяло уважен.

Въззиваемият следва да бъде осъден да заплати тази сума на жалбоподателя, ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата.

Поради основателността на главния иск основателен е и искът за лихва. Регресната покана е получена от ответника на 17.03.2017г., видно от поставения върху поканата входящ номер. Въззивникът претендира лихва от 17.12.2018г., тоест 3 години преди датата на подаване на исковата молба, като е съобразил, че за част от вземането за мораторната лихва е настъпила погасителна давност. Ето защо, неоснователни са и възраженията на въззиваемия в тази връзка, обективирани в отговора на исковата молба, доколкото застрахователят претендира единствено лихва за непогасения по давност период от 3 години преди подаване на исковата молба. За периода 17.12.2018г. до 15.12.2021г. мораторната лихва възлиза на 534.25 лв., изчислена с интрнет калкулатор. Въззивникът претендира 533.83 лв., поради което искът е основателен и доказан до пълния предявен размер.

При тези съображения, поради несъвпадане изводите на двете съдебни инстанции по съществото на спора, постановеното от СРС решение следва да бъде отменено като неправилно и вместо това да бъде постановено решение, с което да се уважат предявените искове.

По разноските:

На основание чл. 273 вр. чл. 78, ал. 1 ГПК въззиваемата страна следва да бъде осъдена да заплати на жалбоподателя сумата от 145.71 лв., представляваща направените разноски във въззивното производство, както и сумата от 541.42 лв., представляваща направените в производството пред СРС разноски.

Водим от горното, Софийски градски съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 7241 от 28.06.2022 г., постановено по гр. дело 20211110172097/2021 г. по описа на СРС, 174 състав, с което СРС е отхвърлил предявените от ЗАД „А.“ АД, ЕИК ***** срещу Столична община осъдителни искове с правно

основание чл. 410 КЗ и чл. 86 ЗЗД за заплащане на сумата от 1751,72 лв., представляваща изплатено по застраховка „Каско+” обезщетение за застрахователно събитие, настъпило на 13.01.2017 г. в гр. София, на бул. България, в посока кв. Бояна, в близост до спирката на метростанцията, с включени 10 лв. за ликвидационни разходи, ведно със законната лихва от датата на предявяване на иска 16.12.2021 г. до окончателното изплащане на вземането, както и сумата в размер на 533,83 лв., представляваща мораторна лихва за забава за периода от 17.12.2018 г. до 15.12.2021 г., включително в частта за разноските **и вместо това ПОСТАНОВЯВА:**

ОСЪЖДА Столична община, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул.***** да заплати на ЗАД „А.” АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул.***** по предявения иск с правно чл. 410 КЗ сумата от 1751,72 лв., представляваща изплатено по застраховка „Каско+” обезщетение за застрахователно събитие, настъпило на 13.01.2017 г. в гр. София, на бул. България, в посока кв. Бояна, в близост до спирката на метростанцията, с включени 10 лв. за ликвидационни разходи, ведно със законната лихва от датата на предявяване на иска - 16.12.2021г. до окончателното изплащане на вземането, както по предявения иск с правно основание чл. 86 ЗЗД сумата от 533,83 лв., представляваща мораторна лихва за забава за периода от 17.12.2018 г. до 15.12.2021 г.

ОСЪЖДА Столична община, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул.***** да заплати на ЗАД „А.” АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул.***** на основание чл. 273 вр. чл. 78, ал. 1 от ГПК, сумата от 145.71 лв., представляваща направените разноски във въззивното производство, както и сумата от 541.42 лв., представляваща направените в производството пред СРС разноски.

Решението е окончателно и не подлежи на касационно обжалване, съгласно чл. 280, ал. 3, т. 1 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____